

CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VỚI THỦ ĐÔ HÀ NỘI TRONG NHỮNG NĂM XÂY DỰNG CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

THANH TÙNG*

Trong cuộc đời hoạt động cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Hà Nội có vinh dự, tự hào là nơi Người sống và làm việc lâu nhất; cũng là nơi Người dành những tình cảm và sự quan tâm đặc biệt. Các ngành, các giới, đủ mọi lứa tuổi: công nhân, nông dân, trí thức, văn nghệ sĩ, thanh niên, phụ nữ, phụ lão, thiếu niên, nhi đồng, các chiến sĩ lực lượng vũ trang, đồng bào các tôn giáo... đều nhận được sự thăm hỏi động viên, chỉ bảo ân cần của Người. Sự quan tâm của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tiếp thêm sức mạnh để Thủ đô Hà Nội vượt qua những thử thách, khó khăn, giành thắng lợi trong sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Thủ đô và đất nước.

Sau gần 9 năm chiến đấu gian khổ, quyết liệt, cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp của nhân dân ta giành thắng lợi vẻ vang. Ngay trong ngày 10 - 10 - 1954, ngày Thủ đô hoàn toàn giải phóng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã ra lời kêu gọi và tỏ ý tin tưởng: "Sau cuộc biến đổi lớn, việc khôi phục lại đời sống bình thường sẽ phức tạp khó khăn. Nhưng Chính phủ quyết tâm, toàn thể đồng bào Hà Nội đồng tâm nhất trí góp sức với Chính phủ thì chúng ta nhất định vượt được mọi khó khăn và đạt được mục đích chung làm cho Hà Nội thành một Thủ đô yên ổn, tươi vui và phồn thịnh"¹.

Hoà bình lập lại, Hà Nội cùng với miền Bắc tiến lên xây dựng CNXH, đồng thời chi viện sức người, sức của cho cách mạng miền Nam, góp phần đánh thắng giặc Mỹ xâm lược. Trong chặng

đường mới, với vị trí là Thủ đô - trung tâm chính trị, văn hoá của cả nước, một trong những trung tâm kinh tế, Chủ tịch Hồ Chí Minh mong muốn: "Thủ đô Hà Nội phải làm thế nào để trở thành một Thủ đô xã hội chủ nghĩa. Muốn như thế thì mỗi một xí nghiệp, mỗi một đơn vị bộ đội, mỗi một trường học, mỗi một đường phố, mỗi một cơ quan và mỗi một nông thôn ngoại thành phải thành một pháo đài của chủ nghĩa xã hội"².

Lúc này mối quan tâm lớn nhất của Chủ tịch Hồ Chí Minh là ổn định tình hình Thành phố, Người chỉ rõ nhiệm vụ của nhân dân Hà Nội là phải làm cho sinh hoạt ổn định, "mỗi người dân Hà Nội, bất kỳ thuộc tầng lớp nào, bất kỳ làm công việc gì, đều cần phải cố gắng làm tròn nhiệm vụ của mình, đều cần phải góp phần vào công việc ổn định sinh hoạt của Thủ đô ta"³. Để hàn gắn vết thương chiến tranh, xây dựng lại đời sống bình thường của nhân dân cần phải tăng cường đoàn kết, cán bộ phải đoàn kết, cán bộ "đều là cán bộ của chính quyền nhân dân, tức là anh em một nhà"⁴. Cùng với đoàn kết, phải đẩy mạnh tăng năng suất, phải tích cực học tập. Học tập lý luận, kỹ thuật, văn hoá.

Nhằm đưa nền kinh tế của Thủ đô ngày càng phát triển, theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, phải biết kết hợp chặt chẽ giữa phát triển sản xuất với nhiệm vụ cải tạo quan hệ sản xuất cũ, xây dựng quan hệ sản xuất mới, đẩy mạnh các phong trào thi đua xây dựng cơ sở vật chất của CNXH và phải làm cho phong trào thi đua lúc nào cũng sôi nổi liên tục thành hoạt động tự giác của mọi người. Trong sản xuất, Người rất chú ý đến công tác cải tiến quản lý. Bởi: "cải tiến quản lý, cải tiến

* Ban tuyên giáo Thành ủy Hà Nội

kỹ thuật và cải tiến tổ chức như cái kiếng ba chân, nếu hai chân dài, một chân ngắn thì không thể nào đứng vững được"⁵.

Quan tâm đến phát triển công nghiệp, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đến thăm 20 nhà máy, xí nghiệp. Trong đó, Nhà máy cơ khí Hà Nội (nay là Công ty cơ khí Hà Nội) được Người đến thăm 9 lần. Chủ tịch Hồ Chí Minh thường nhắc nhở công nhân, lao động Thủ đô phải coi trọng phát huy sáng kiến, cải tiến kỹ thuật, dù chỉ là sáng kiến nhỏ. Trong sản xuất, nếu mỗi bộ phận dù chỉ có một sáng kiến nhỏ thôi thì cộng lại hàng trăm cái sẽ thành to. Nếu bỏ cái nhỏ, coi thường cái nhỏ, tức là ta đã bỏ một cái lớn. Người nhấn mạnh vị trí của công nghiệp ở Thủ đô và mối quan hệ giữa công nghiệp với nông nghiệp trong sự nghiệp xây dựng Thủ đô. Thực hiện lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, trong vòng 10 năm (1955-1965), Hà Nội đã chuyển từ một thành phố tiêu thụ trở thành một trong những thành phố công nghiệp lớn của miền Bắc. Giờ đây thực hiện đường lối đổi mới của Đảng, công nghiệp Thủ đô ngày càng khởi sắc. Ngoài 9 khu công nghiệp tập trung vốn có, Thành phố đã đầu tư xây dựng 5 khu công nghiệp tập trung và 11 khu công nghiệp vừa và nhỏ. Bên cạnh đó, trên địa bàn Thành phố còn có 12.600 doanh nghiệp ngoài quốc doanh hoạt động theo Luật công ty và Luật doanh nghiệp tư nhân. Nhiều doanh nghiệp đã trụ vững trong cơ chế thị trường, làm ăn có lãi. Giá trị sản xuất công nghiệp hàng năm tăng nhanh.

Đối với nông nghiệp, nông thôn, Chủ tịch Hồ Chí Minh dành thời gian về thăm nhiều xã ở ngoại thành, xuống ruộng tát nước cùng nông dân, đi kiểm tra các công trường thủy lợi, đề kè khi mùa mưa lũ... Người động viên nông dân thi đua làm thủy lợi để chủ động chống úng, chống hạn, làm bờ vùng, bờ thửa, cải tạo đồng ruộng; thi đua làm phân xanh, phân chuồng, cải tiến nông cụ, áp dụng các biện pháp kỹ thuật mới, đẩy mạnh thâm canh, tăng vụ, tăng năng suất cây trồng, vật nuôi.

Thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nông nghiệp ngoại thành có bước phát triển vượt bậc. Trong những năm chiến tranh phá hoại ác liệt của đế quốc Mỹ, nông nghiệp của Hà Nội vẫn vươn lên cùng Thái Bình vượt qua "cửa ải 5 tấn". Một số hợp tác xã như Đại Từ, Hà Nội - Huế - Sài Gòn... đạt 7 tấn/ha. Hiện nay, nông nghiệp Hà Nội đang đẩy lên phong trào chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi, áp dụng sâu rộng các tiến bộ khoa học kỹ thuật, đổi mới mô hình hợp tác xã nông nghiệp; phục hồi và mở rộng làng nghề. Giá trị sản lượng trên một ha đất canh tác ngày một tăng. Từ cây đa đầu tiên Người trồng tại công viên Thống Nhất (11 - 1 - 1960), sau đó cứ mỗi độ Xuân về, Hà Nội lại nô nức mở hội "Tết trồng cây". Phong trào đã đi vào nề nếp, trở thành truyền thống tốt đẹp của toàn dân.

Quan tâm tới việc xoá nạn mù chữ, nâng cao trình độ văn hoá cho nhân dân, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất nhiều lần đến thăm các lớp bình dân học vụ, bổ túc văn hoá, trường phổ thông, trường mầm non, đại học, trung học chuyên nghiệp.

Về văn hoá, Người khuyên Hà Nội phải giữ được nét đẹp thanh lịch của người Tràng An, "Giữ vững và phát triển thuần phong mỹ tục làm cho Thủ đô ta ngày thêm tươi đẹp, phấn thịnh và trở nên một thành phố gương mẫu cho cả nước"⁶.

Đối với công tác y tế, chăm sóc sức khoẻ nhân dân, Người thường nhắc nhở các cấp uỷ Đảng, chính quyền, các cơ sở y tế đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động nhân dân làm tốt công tác vệ sinh phòng bệnh để mọi người có sức khoẻ. Một lần về thăm xã Quảng An, huyện Từ Liêm (nay là phường Quảng An, quận Tây Hồ), Chủ tịch Hồ Chí Minh đã thấy một cháu nhỏ bị đau mắt hột; sau đó Người đã dành một tháng lương gửi tặng nhân dân trong xã xây một giếng nước và khởi xướng phong trào đào giếng khơi trong nhân dân.

Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến đời sống các tầng lớp nhân dân. Người lợi đường

ngập lụt vào thăm bếp ăn của công nhân lúc mưa gió, đến tặng quà các gia đình nghèo trong đêm Giao thừa. Người đề nghị các cấp uỷ Đảng, chính quyền quan tâm thực hiện tốt chính sách đối với các gia đình liệt sĩ, thương binh, gia đình có công với nước.

Đối với Đảng bộ, Chủ tịch Hồ Chí Minh mong muốn: "Đảng bộ Hà Nội phải làm gương mẫu cho các đảng bộ khác. Đảng bộ Hà Nội gương mẫu sẽ góp phần đưa miền Bắc tiến lên chủ nghĩa xã hội, làm cơ sở vững mạnh đấu tranh giành thống nhất nước nhà"⁷. Chăm lo đến công tác xây dựng Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã trực tiếp đến giảng bài cho lớp đảng viên mới do Thành ủy Hà Nội tổ chức. Người chỉ rõ: "Để lãnh đạo cách mạng, Đảng phải mạnh. Đảng mạnh là do các chi bộ tốt. Chi bộ tốt là do các đảng viên đều tốt"⁸. Người cũng chỉ rõ trách nhiệm của mỗi đảng viên phải tích cực học tập văn hoá, kỹ thuật, nghiệp vụ. Cán bộ, đảng viên phải không ngừng nâng cao trách nhiệm đối với Đảng và một lòng một dạ phục vụ nhân dân. Bên cạnh việc biểu dương số đông cán bộ, đảng viên tận tụy cố gắng làm tròn nhiệm vụ, Người cũng chân tình, thẳng thắn phê bình một số cán bộ phạm sai lầm như quan liêu mệnh lệnh, xem thường pháp luật, kèn cựa, địa vị, lãng phí, tham ô...

Quán triệt sâu sắc lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng bộ Hà Nội đã thực hiện nghiêm túc các cuộc vận động xây dựng chính đốn Đảng; rèn luyện bản lĩnh cách mạng, vững vàng và chủ động trước mọi tình huống. Trước những thử thách, đa số đảng viên thể hiện lập trường vững vàng, trung thành với Đảng, có ý thức tổ chức kỷ luật cao, gần bó mật thiết với nhân dân.

Đã 35 năm kể từ ngày Chủ tịch Hồ Chí Minh đi xa nhưng tư tưởng, tình cảm của Người vẫn mãi mãi trong lòng Đảng bộ và nhân dân Hà Nội. Trong không khí kỷ niệm 50 năm giải phóng Thủ đô và 35 năm thực hiện *Di chúc*, Đảng bộ và nhân dân Hà Nội càng khắc sâu lời dạy của Chủ

tịch Hồ Chí Minh, không ngừng đẩy mạnh sự nghiệp CNH, HĐH, thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

1, 3, 4. *Hồ Chí Minh Toàn tập*, CTQG, H, 1995, T.7, tr.361

2, 6, 7. *Sđđ*, T.9, tr. 420, 27-28, 421

5. *Sđđ*, T.10, tr.51

8. *Sđđ*, T.12, tr.92.

ĐẢNG BỘ BỘ ĐỘI BIÊN PHÒNG...

(Tiếp theo trang 45)

cao trình độ, năng lực toàn diện của cán bộ, đảng viên và chiến sĩ, coi trọng bồi dưỡng năng lực qua thực tiễn hoạt động công tác, chiến đấu hàng ngày của đơn vị. Thường xuyên thử thách, rèn luyện tinh thần chịu đựng gian khổ, khắc phục khó khăn của cán bộ, chiến sĩ, nêu cao tinh thần sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ.

5. Thực hiện nghiêm nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, giữ vững nguyên tắc lãnh đạo của Đảng và thực hiện nghiêm chế độ một người chỉ huy. Các quy chế, quy định của Đảng bộ và đơn vị cần phân biệt rõ chức năng lãnh đạo của Đảng và tổ chức thực hiện của chính quyền. Giải quyết tốt các mối quan hệ giữa lãnh đạo và chỉ huy, nhất là mối quan hệ giữa tập thể cấp uỷ với người chỉ huy, giữa cấp trưởng và cấp phó, cấp trên và cấp dưới... Có như vậy mới tránh được hiện tượng bao biện làm thay, hoặc độc đoán, gia trưởng, mất dân chủ, đồng thời xây dựng sự đoàn kết chân tình, cởi mở trong Đảng bộ và đơn vị.

6. Cấp uỷ Đảng và chỉ huy luôn coi trọng và làm tốt công tác kiểm tra, phát hiện và xử lý kịp thời những vấn đề nảy sinh, duy trì chặt chẽ kỷ luật.